

BCU Cluj / Central University Library Cluj

(XXXVI.)

A TS. ÉS KIR. FELSÉG' KEGTELMEVEL

Indúlt BÉTSBŐL Kedden 7. Juniusbann. 1796.

O l ó s z O r f z á g.

A' Ts. Királyi tábortól Május' 26-dikánn indította B. Beaulieu a' maga leg ujjabb tudósítását Béts felé. Ez ízerént, a' mint az Udvari Hír-adásból láttynk, 25-diktől fogva 26-dikig az *Austriai* seregek' fekvésében, a' *Lago-di-Garda* és *Mántua* között a' *Mincio*' pataka mege... tsak az a' változás esett: —, hogy tudtára esvén B. Beaulieunek az, hogy a *Frantziák*, *Brescia* nevü *Velencei* várba bé-szállottak: ebből alkalmatosságot vett magának arra, hogy a' Gen. Májor *Liptay* vezérlése alatt *Peschiera* nevü *Velencei* erősséggel által-ellenbenn fekvő Ts. Királyi tsopor-tot, ezenn erősséghez közelébb szállítsa, és abba a'

Z z

környülállásokhoz képepest, minekutánna t, i. a' *Ve-*
*lentyei Proveditor*nál (Fő Inspector)nál), és a' *Peschie-*
*rai Vár-komendáns*nál is, az ellenségnek elő-felé
való nyomulása által okoztatódó köntelenítettésről,
elő-jelentés tétetődne, *Austriai* sereget is szállit-
tson-bé.

* * *

*Az Olorz Ország*i több elegendes levelekből:

Ha ezekben csak futólog belé tekint az ember,
tsupa békefséget vél lenni az egész országban. Az
innen jövő levelek valamint a' *Monte-Notte*i 11-dik
Áprilisi tsatától fogva a' *Lodi* mellett Május 10-
dikénn történt ütközetig, majd szüntelen-való-tsata-
zásoknak, és elő-'s-hátra felé való marschoknak le-
írásával voltanak el-telve, így már most minden
levelenn, többire-tsak a' sok *párticularis* békefség-
és fegyver-nyúgvás-beli *Artikulus*okat olvassa ben-
nek az ember; a' mint itt is következnek: —

A' *Modénai* Követ *Graf di-Sto-Romano*, Május²
13-dikénn *Piacenzá*ból *Modéná*ba vízfzsa érkezvén,
jelentette az Országló *Commissión*nak, hogy a' *Frant-*
zia Biztosokkal a' fegyver-nyúgvást nem csak meg-
kötötte, hanem még arra is reá vette őket, hogy
az egy milliónyi kész pénzt érő eleségnek kíváná-
sa mellől egészfszen áljának-el. Arra is reá ajánlot-
ták magokat a' *Frantzia* Bizto sok, hogy a' *Modénai*
vidékekenn kerefsztül útnazni fogó *Frantzia* csoportok,
a' lakosoknak tulajdonnyát tellyes tífztelebenn fog-
ják tartani, és minden meg-enni és inni-valóért,
kész pénzel (mellyet azonbann csak ugyan a' *Mo-*
dénai Státustól tsikortak fel) fognak fizetni a' lako-
soknak. *Modéna* ellenbenn a' meg-ígért 6 Milliókar,
10 napok alatt el-baladhatatlanul le-fizetni — és a'
Hertzegi Képes-házból, a' leg szebb képek közzül
25 darabot, a' *Frantzia Nemzeti Institutum*nak *Páris*ba
küldeni tartozik. —

A' *Pármái* *Hertzegsége*, mint mászfzor is ir-
tuk, úgy mentek ugyan bé a' *Frantzia* seregek

mint barátok: hanem az előre elejekbe küldtetett *Pármái* Biztosokkal, itt is a' következő Artikulusokat határozták a barátságna*k* elő-fundamentomivá: — „A' Hertzeg fizessen az első 5 napok alatt fél Millió, a' következő Hétnek le-folyta alatt pedig esmet 1 és $\frac{1}{2}$ Millió Frantzia Livrákat. Állitson-ki; 12 száz hámos lovakat, hámmal szekérrrel és minden egyéb készületekkel együtt; 400 Dragonyos lovakat meg-nyergelve és fel-kantározva; 100 Tiszt-nyergeket; 14 napok alatt 100 ezer mázsa szénát; 50 ezer mázsa zabot; 2 ezer ökröt. A' Hertzeg engedgye-meg, hogy a Frantzia Fő vezér, a Directoriumtól kért Artis-perituso*k* (ahoz ertők) által, a' *Pármái* Hertzegségben találtató képek közzül 20-szat, vállagatathafson-ki, és küldhesen Párisba. — Vagynak még több fel-tételek is, a mellyek az *interimális* barátságna*k* addig való Artikulusaivá tétettettek, míg a' *Párisba* küldetett *Pármái* Követek ott a' békeféséget tökellates-ségre vihetik. —

A' *Pármái* Hertzeg, hogy mind ezeknek a' fel-tételeknek eleget tehessen, minden ezüft készületeit a' pénz-verő házba küldötte. — Ezt a' Herzegtől adatot példát követte a' Püspök is. —

Piacenzábann Május' 12-dikénn, 8 ezer Frantzia lovasok voltak szállásonn. —

Bolognábann Majus 17-dikénn még mindenek tsendésé*benn* voltak. —

A' *Toskánái* Nagy Hertzeg parantsolatot adatott-ki Május 14-dikénn *Livornóbann*, hogy a' városbol minden Frantzia Emigránsok, haladék nélkül, 10 mért földnyi meszszeségre távozzanak a' város vidékeinek határjaitol.

Spanyol Minister Gavallér *Azara*, Május' 20-dikénn *Florenziánn* úta*z*ott keresztül a' Frantzia seregek' elibe, azért a' mint hallatik, hogy a' *Pápa'* tartományaaira nézve is *neutrálitást* eszközöljön.

Minthogy már most az *Olosz* háboru, úgy mondván, majd egészfzen a' *Velentzei* földre tetetődött által, sokak kívánva várják tudni, miut fogja magát

a' *Velentzei* Respublika ezek között a' skörnyülállások között fel-találni. — „Éppen most érkezék a' hír (így ír egy *Olosz* levél), hogy Gen: *Buonaparte* a' *Velentzei* Tanácsot, a' helyett, hogy a' *Velentzei* vidékeknek had-theátrommá való változtatódásokért, leg alabb valami mentséggel kereste volna meg, inkább azt terjesztette annak, de igen betsülletes szókkal elibe, hogy néki a' Frantzia Országlo-szék' contójára, előre 150 ezer Spécies-aranyokat adgyon., — „A' hadi-theátrom, éppen a' szomszédságaibann vagyon *Verona*' várofsának., — a' honnann így irt esmee egy más tudosító ezekben a' napokban: — „

„A' *Piacenza*. és *Lodi* között *Codogon*nál történt tsata utánn, a' hol ugyan az *Austriaiak* és *Neapolitánusok*, tsudára méltó vitézséggel tsataztak, hanem a' három-szorta nagyobb erőnek tsak ugyan engedni kén-telenítették, Gen: *Boaulieu* előtt nem volt egyéb hátra, hanem, hogy *Mantuának* fedezésére sielsen. Azt meg is tselekedte: de nem a' *Pó*' mejjékenn, mert az már el volt a' Frantziák által foglaltatva, hanem a' *Velentzei* vidékekenn *Brescián*n keresztlül. *Mántuába* örző sereget szállított-bé olyan rendeléssel, hogy az magát, utolsó emberig oltalmazza, mint-hogy a' *Várnak* az ostrom aloll való fel-oldoztatódására, maga mindent el fog követni. A' vezérlése alatt lévő Ts. Királyi seregeket *Tyrolis*nak fedezése végett, úgy szállította meg, hogy az *Veronától* 2 orányi, a' *Lago di Gardától* pedig egy kis fél orányi távolságra fekszik. Itt magát sántzokkal vette körül, és a' dologhoz-értök' itélete fzerént, jól fekszik. Jobb szárnyát a' *Lago-di Garda*' szegeletihez fektette *Peschiera* mellé, a' hol a' *Mincio*' pataka ki foly a' *Garda*' tavából. *Tyrolis* a' háta megett, és *Roveredó* 7 ora távolságra vagyon tölle, a' honann mind magához gyúlytheti az *Austriai* érkező segittségeket. A' Frantzia tábor *Mántua* * és a' *Mincio*' pataka mellett lévő *Pozzolo* nevü falusközött, *Mántuától* 2, az *Austriai* fő hadi szállástól *Castel Nuovótól* pedig, 3 Német orányira fekszik. Egész ereje nem tudatik, hanem gyanitható-képpenn, 35 ezer emberekre tétetik. *Buo-*

naparte maga vezérel. *Veronából* egészszenn tiszván lehet a' tornyokrol látni, miként fekügyék az a' Frantzia tábor a' Pozzolói térségenn, a' melly már most a' vár-törő ágyuzó készülöket várja, hogy *Mántua*-nak vivásához kezdessen.,, — „Valmeddig azonn- bann *Gen. Beaulieu*, seregeit ezenn fekvésbenn megtarthattya, *Roveredóra* nézve mind addig semmi helye nem lehet a félelemnek, annyival is inkább, hogy a' fegyverbe öltözött *Tyrolisi* nép is mindenün- nyen a' veszedelemnek leg inkább ki-tétettetve lévő szélek felé. Már sok *Vadász-Stutzosok*, és minden féle egyeb nemü *Tyrolisi* Vadászok, el-útaztak ezenn szélekre, hogy az *Isten*' segedelmivel, kibe a' *Tyrolisi* ember tellyes bizodalmát helyhez- teti, az ellen- séget férjfi módonn fogadgyák.,,

„A' Frantziák (igy szoll továbbá a' tudósító) meg fognak itt bizonyosonn emlekezni arról, miként fogadtattak volt 1703 bann a' *Tyrolisiak*tol. Akkor a' *Bavarusok*, az ő Szövetségesséik, és a' kiknek párt- tyokat fogták, árulás által rontottak volt bé *Kufstein*- nál az alatt, míg magok a' Frantziák *Trient*nél akar- tak bé-nyomúlni. A' két Szövetségés Fél', t. i. a' *Frantziák*' és *Bavarusok*' Vezérjei, olyan bizonyosoknak tartották lenni magokat a' győzedelem felöll, hogy már még a' napot is meg-határozták volt, hogy mi- kor jöjjenek ebédre öfzfze *Brixen*benn a' Püspöki palotábann; midönn azonnann a' Frantziák *Trient* felöll véres fejekkel vízfza üzettedvén, a' *Kufstein*- nál bé-nyomúlt *Bavarusok*, *Landeggnél* és *Zams*- nál, minden szemre-főre való tekintet nélkül, agyon verettettek.,, — A' *Tyrolisiak*' módgya, az e'-féle Ha- za-oltalmazásnak alkalmatofságával, ilyen forma szo- kott lenni:., — „A' hegyek' szorossait többire az aszfzonyok szokták oltalmazni. Az olyan utak mel- lett, a' hol tudgyák, hogy az elleuség kerefsztül men- ni kéntelenitetik, egész erdődet ki-vagdálnak, a' he- gyes oldaln utak' felibe nagy kő és fa rakásokat hór- danak, de úgy, hogy azokat az útakra való le-om- lástol tsak valamelly kötél által ki-köttetett gerendák cartoztattyák. Mikor az elleuség azokonn az úta-

konn maschérozik, akkor el-vágják a' kötelet, és a' kő 's-fa rakásokat semmi nem tartóztatván, azok a' lejtőnek neki zuhannak, az oldalokonn, rettentő se-bességgel és el-széledve, hömpöjögnek le-felé, a' mit előll-hátul érnek, mindent ölfze rontnak, az alatt a' les-hellyekenn el-széledve lévő Vadászok, a' futókat rakásra lövöldözik, 's- a. t.,

F r a n t z i a O r f z á g.

A' *Sárdinai* Királlyal való békeféségnek Ártiku-lufssait a' Directorium a' *Öt-százak'* Tanátsa' elibeter-jeftvén, ez Május' 17-dikénn, előbb maga fontolás alá vette őket; az utánn Commiffióra bizta további meg-visgálás végett; Május' 18-dikánn elő adatta a' Commiffió *Sieyes* által a' Tanátsbann a' maga véle-ke-dését; a' Tanáts, némelly vetélkedések után hely-be hagyta a' Trakta' Ártikulufsait; más nap az utánn a' *Vének'* Tanátsa is meg-pröf-sítette azok t; de, némelly *Párisi* levelek szerént, néhány titkos Ár-tikusokat is ragasztott hozzájuk. A' Directorium ugyan, még nem tétette közönségesse *officialiter* ezt a' Traktát: hanem a' hitelesebb *Párisi* közönséges levelek írják, hogy az, a' következő 18 Ártikusok-bol alljon: — 1) ször. Ö *Sárdinai* Felsége a' Coalitziórol, és a' Frantzia Ország ellen való minden Szövettség-beli Traktákrol le-mond. — 2) ször. Le-mond *Savojáról*, a' *Nizzai* Grófságról és *Tendáról*. — 3) ször. A' *Piemonti* határ-szélek, Frantzia ország-nak hafznával meg-egyezőlög intéztetnek-el. — 4) szer. A' *Sárdinai* Király nem szenved-meg a' maga föld-gyín a' Frantzia Emigránsokat, ki-vévén az egy *Mont-blancot*, a' hol meg-maradhatnak addig, mig a' Frantzia szélekenn lármát gerjeftzeni nem próbálnak. — 5) ször. Le mond a' Király minden a' féle jus-sairol, a' mellyek szerént kívánhatná Frantzia ország-tol, hogy az valamit vízfza adgyon. — 6) ször. A' két Hatalmaságok között, kereskedés-beli Trakta áll-littatik lábra. — 7) szer. A' *Sárdinai* Király Amnestiát enged minden *Sárdusok*nak az ő revoluziós tselekedete-veikért és vélekedéseikért, és azoknak el-foglaltatott

javaiikat vizsgálja adgya. — 8)szor. Minden magános személyeknek vizsgálja állittya, a' milyek el-vétetődhetett. — 9)szor. A' fogjok költsönösönn vizsgálja adattatnak. — 10)szor. *Coni, Tortona, Chateau Dopbin, Valenze*, a' Frantziák' kezébeenn maradnak a' közönséges békeféségnek helyre-állásáig, és a' kereskedés beli Traktának meg-készüléséig. — 11)szor. A' Frantziák' kezeikbeenn a' közönséges békeféségig meg-maradándó *Sárdiniai Királyi* vidékek, a' polgári Adminisztrátzióra nézve ugyan, a' Királytól fognak függeni, hanem ez utánn is fognak a' Frantzia táborhoz embereket adni. — 12)szor. 'Suza', 's-még más Frantzia ország felöll lévő határ-eröféségek, a' *Sárdiniai Király'* költségénn le-ronttatnak, és — 12)szor. Ö Felsége ezenn határok felöll, egy erőféséget is meg nem ujittat. — 14)szor. A' Frantziáknál maradó tartományokbann lévő munitziók, a' Frantzia Respublikáé. — 15)szor. A' Király út enged a' maga tartományainn a' Frantzia seregeknek, bejjebb *Olosz* országra. — 16)szor. Frantzia ország arra ajánlja magát, hogy a' *Sárdiniai Király* és *Genua*-között fenn forgó perlekedésnek el-igazításábann, közbenn-járó leszen. — 17)szor. A' *Hágai* Trakta szerént a' *Hollandiai* Respublika is belé foglaltatik ebbe a' békeféséges Traktába. — 18)szor. A' *Sárdiniai* felség jóvá fogja tenni a' maga részéröl, a' *Semonvillével* el-köve-tett bánás-módyát.

A' beszéd az *Páris*bann, hogy itt most egész *Olosz* országgal munkába vétetett légyen a' békeféséges Trakta, ki nem vévén még *Romát* is. — *Neapolis*-bol is Követ váratik ide: söt némellyek szerént már meg-érkezett, kinek *Siciliai* Nemes *Belmonte-Vintimiglia* a' neve. — A' *Historia* nevü *Párisi* Ujjság szerént, ezeket a' fel-tételeket kívánnya a' *Directorium* a' *Neapolisi* Udvartól elő-fel-tételekül; hogy az *Anglusok* előtt minden kikötő-kellyeit zárassa-bé; hogy az *Emigránsok*at a' maga Státussaibann ne szenvedgyemeg; hogy néhány milliót, és bizonyos mennyiségü gabonát és eleséget adgyon; 's hogy a' *revoluzióra* nézve el-fogatott személyeket, bortsártassa szabadonn. — Ugyan ezenn Ujjság szerént *Gen. Buona-*

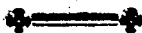
parte rendelést vett, hogy 25 ezer embereket küldjön *Roma* ellen, a' kik arra kényszerítsék a' Pápát, hogy 50 millió *Frantzia* Livrát fizessen, és a' *Belvedere*-beli *Apollo*' Statuájánn, 's-*Laocoonon*' kívül, még 50 képeket engedgyen onnann ki-választatni.

Leg utóbbi hadi hír-adását Május 11-dikénn, *Lodi*ból tette *Gen. Buonaparte* a' *Directorium*hoz. Elöül egy darabig így folytattya ízavait: — „

„Hazafiak és *Directorok*! En a' *Po*' vizinn való kerefsztül-szállást, a' leg vekmerőbb probának tartotam vala lenni, valamint szintén a' *Millesimói* ütközetet a' leg hevesebb viadalnak: de, tsak le kell írnom elöttetek a' *Lodi*nál véghez ment tsatázásunkat is., — „A' fő hadi szállásunk tegnap (10-dikbenn) reggeli 3 orakor érkezett-meg *Casal* mellé. Előtsoportunk, a' *Lodi* felé menő útakonn találta az ellenségre, a' melly azokat fedezte ellenünk. Mindgyár minden velem lévő lovaszaimnak rendelést adtam, hogy üjjenek lóra, és azokat a' 4 könnyű ágyukat, a' mellyek a' *Piacenzai* elő-kelebb emberek' kotsi-beli lovaiktól vonattatva, éppenn akkor érkeztek völt meg, vegyék magokhoz. Ebbenn a' szempillantatbann *Gen. Augereau* is *Borghettó*ból, és *Massena* *Casal*ból, a' kik azonn éjjel ezenn városokban háltak völt, csoporttyaikkal útnak indultak. Előtsoporttyaink az alatt minden ellenséges szélső posztokat hátra nyomtak, és egy ágyat el-vettek. *Lodi*-ba bé-rontottunk és az ellenséget, a' melly itt már az *Adda*' vizénn lévő hidonn kerefsztül költözött völt, üzöbe vettük. En itt minden ágyuimat egy *Batterriá*vá formáltam. A' tüzelés néhány orákig heves völt. Meg-érkezvén táborunk' dereka, ez magát egy néhány sürüenn egymásba nyomult csoportokba formálta. A' *Karabélyosok*' a' dik *Batalionnya* előre, a' bajonéttal be-ütni rendeltetett *Gránátérosok* pedig, leg hátul állittattak. Illyen hadi rendbenn takarodott a' tábor a' 100 ölnyi hofzszuságu hidann kerefsztül. Az ellenség rettentő tüzet adott reá, annyira, hogy az első csoportunk, már meg is kezdett völt hökkenni, 's-tsak

csupán egyetlen-egy szempillantatnyi bizontalankodás már elég lett volna minden nyereségünket el-enyésztetni. Hanem, *General Massena, Berthier, és Cervoni*, a' kik ezt észekbe vették, a' csoport' eleire ugrattak, és a' *Fátumot* az egyenlő Mérték férpenyőjében meg-tartoztatták. Ezenn csoportunk az után mindent összfe-ontott és rontott, a' mi eleibe állott. Egy szempillantatbann az egész tsatázo rendet meg-bontotta. Egy *Nu* alatt el-széledve látta lenni az ember az ellenséget. Az alatt *Gen. Rusca, Augereau, és Berrat* is el-érkezvén, tellyes határozást csináltak a' tsata' kimenetelinek. Lovassaink, a' kik az *Ádda'* vizinn egy helyt keresztül akartak gázolni, sok akadályra találtak, és nem vághattak-bé. Az ellenség' lovassai az ő gyalogjaik' hatralását próbálták fedezni, de nem akart jól menni a' dolog; melly szerént csak a' bé-következő éjszaka, és seregeinknek igen el-fáradások, mellyek közzül némelylek az nap 10 orányi útat is tettek volt, nem engedték-meg az ellenség' további üzetetését. &c. — Itt le-száll *Buonaparte* a' vesztések elő-számlálására is. Az Egyesült. seregeknek minden hőltakból, sebesekből, és el-fogattattakból álló vesztéséről ő maga azt írja, hogy az a' 2 ezeret feljül haladja. Innenn itélmi lehet azokról az *Olosz* levelek' fundamentom-nélkül-valóságokról, a' kik ezt a' vesztést 5 ezerre is tették. A' mit a' *Frantziák'* vesztéséről irtak, hogy az mind együtt 8 ezerre is reá ment, meg lehet inkább hinni, azért névezetesenn, hogy maga *Buonaparte* arról semmit meghatározva nem irván, a' tudósítása' végénn csak ilyen közönséges ki-fejezésekkel emlekezik rolla: — „Noha (ugy mond *Buonaparte*) ezenn táborozásnak kezdetétől fogva, nekünk felette heves tsatáink voltak, a' mellyekben a' *Republicánus* seregek gyakran kéntelenek voltak a' magok' vakmerőségekért meg-fizetni: a' *Lodinal* lévő hidonn való rettenetes keresztül-menetelhez csak ugyan, egyik sem volt hasonló. Ha mi nem sok embert vesztettünk itt, azt rész-szerént annak a' sebességnek, a' mellyel a' dologt *executzióba* vettük, rész szerént pedig annak az

egyszersmind kezdődő ifzonyu tüzelésnek tulajdonit-hattjuk, mellyet ezen csoportunk tett. &c., —

Ugyan erről a' tsatázásról *Salicetti* is küldött a' Directoriumhoz egy tudósítást, melly által *Buonapartét* magasztalja különösönn azért, hogy midönn látta volna, hogy az ellenség *Lodinál* a' hidat öfzfze akarja rontani, annak meg akadályoztására a' hid végéhez két ágyut maga személlyesenn szegeztetett-ki. 's a' t.

Az Olosz országi minden győzedelmi híreknél sokkal nagyobb érzékenységgel vettek a' *Párisiak* Gen. *Hochétól* a' *Chouáns* vidékekről egy tudósítást, mellybenn ő arról tett hirt Május' 14-dikénn a' Directoriumnak: — hogy Gen. *Scepaux*, és a' vezérlése alatt lévő *Chouánsok*, a' *Meyennei* és *Ligerisi* Departamentombann magokat a' Respublikának egészszennalája adták. — „Éz (így rekefzti-bé *Hoché* a' maga szavait) minden ellent-mondás nélkül, a' leg főbb ereje völt a' *Chouans* tábornak; a' hátra lévők is kétség kívül, ezt fogják követni., — Az az *Acta*, mellyel a' *Scepeaux*' seregei magokat a' Respublika' hívségére le-kötelezték, ez: — „

„*Ángersbenn*, Floreal' 25-dikénn (Május 14-dikénn) Mi alája adgyuk magunkat a' Respublika' törvényeinek, és igerjük; hogy minden eszköök által azon fogunk dolgozni, hogy abbann a' tartománybann, a' a' hol lakunk, a' békeféség helyre-állitódgyék; a' melly tzélra segittségül is leszünk a' Vezéreknek. „

„*Scepeaux*. *Plonzin*: „

A' *Párisi* ujj öfzfze-esküvés, még máig is a' maga bizontalan *Status-quojábann* meg-maradott. A' dollog annyival homályosabb, hogy a' *Drouet* examennye egészszenn titokbann foly, és titokbann tartatik. A' többek examennyei is, a' miket még eddig a' Directorium közönségéfsé tétetert, tsak mind a' féle sok felé magyarázható ki-fejezések, a' mellyekből nem könnyen hozhattya-ki az ember, mi lett légyen ezen öfzfze-esküvésnek leg belsőbb mozzató rugója. —

Május' 21-dikénn jó reggel, *Drouet*, *Amar*, *Babeuf*, *Ricord*, *Laignelot*, 's-az egész Kompánia, ke-

mény őrző sereg között mind egyfzersmind a' Templébe bé-késértettek. Előre való vigyázásból minden felé sűrű fegyveres csoportok patrolléroztak ennek alkalmatofsággal az utzákon, és a' többi lovasság is kézfenn állott: de leg kisebb lárma sem esett.

T ö r ö k O r f z á g.

Konstantinápolyból Apr. 25-dikénn: —

Az itt lévő Frantzia Követ Moszszió *Verninac*, holnap fogja itt a' maga közönséges első bé jövetelét a' Tsászfárnál lejendő andentziára tartani. A' mint a' Követnek elő-készületeiből itélui lehet, ez a' cerimonia, pompás fog lenni, Késérői sokak lesznek, mivel-hogy itt több Respublikánus Frantzia múltat, mint akar melly más idegen városbann; kivált feles számmal vagynak itt az ő tiszttyeik, a' kik, mivel a' Portától fel-kerestetnek, és szolgálatra fel vétet- tetnek, még mind gyülekeznek ide. A' *Verninac* tse- lédgyei erre a' cerimoniára abba a' liberiaába fognak fel-öltözni, a' mellyet *Semonville* előre ide küldvén, nem vehette vólt hasznát, hanem, mi-hellyest *Verninac* bé-végezi a' reá bízott foglatatofságot, az után ez a' liberia is mindgyár el fog adattatni. — „A' *Verninac*' dolgábaun azt a' különöst találják az arra figyelmezők, hogy neki audentzia rendeltetett légyen már a' Tsászfártól, holott az ajándékok, mellyeket a' Tsászfárnak bé fog adni, még el nem érkeztenek *Páris*bol; pedig itt soha még eddig egy idegen Minister is nem tartott addig közönséges bé-menetelt, míg az ajándékokat előre által nem adta; és most nem tsak hogy ellenkezőlög történik a' dolog, hanem maga a' Tsászfár, a' *Verninac*' előre való tudta nélkül határozta-ki neki a' napot is. —

„Azt mondgyák, hogy azok közzül a' sok Fran- zia tiszték közzül, a' kiket a' nem soká ide érkező vólt Frantzia Hadi Minister *Dubayet* magával hoz, még a' *Persiai* Fejedelemnek *Mebmet-Kannak* is juttat a' Török Tsászfár egy nehányakat, a' ki őket maga kérte ki ettől, hogy a' *Caucasus* körül az *Oroszok* ellen hasznokat vegye. —

A' Török Tsásfár utánna küldött egy hajót közelebből azoknak a' 100 ezer puskáknak és egyéb tüzelő fegyvereknek 's-munitzióknak, a' mellyeket bizonyos idővel ez előtt a' *Mársiliai* Fábrikásoktól alkudott volt.,,

A n g l i a.

A' *Spanyolok*' hadi készületeik, a' *Hollandusoktól* *Anglia* ellen közönségessé tétetett ujj háboru-hirdetés, és az a' *criticus* állopot, a' melly a' *Mediterraneum* tengerenn az *Anglus* tengeri erőt, az *Olosz* országi történetek és a' *Corsiai* ujj támadásokra nézve, fenyegetik, olyan kétséges környülállások közzé láttatnak az *Anglus* Ministert helyheztetni, a' mellyek közzül ha ditsösségesenn ki-ragadhattya magát, ekkor lehet még sokkal méltábbann erősiteni, mint valaha, hogy valósággal mezfize látó böltsefséggel, tudománnyal, tapasztalással, és gyakorlott kormánnyal, igazgatta légyen a' *Britanniai* Státus' hajóját a' mai politikai hánykodó tenger habjai között.

Londonbol Május' 13-dikánn: — ,,

„El-érfezvéen tegnap ide a' *Frantziak*' *Olosz* országi győzedelmeiknek a' hira, azt tudakolva *Jekyl*' a' Parlamentombann a' Ministertől: hogy által akarja-e' már most a' *Sárdiniai* Királynak, a' számára ki-rendeltetve lévő 2 millió Forintokat küldeni? — *Pitt* azt felelte, hogy félni lehet ugyan attól, hogy a' *Sárdiniai* Király igen rossz környülállások között ingyen, mellyek miatt, a' Szövetségeseikkel együtt nem dolgozhatik többé: hanem ő (*Pitt*), tsak ugyan jussát gondolja magának lenni arra, hogy a' *Jekyl* kérdésére, még most semmit ne feleljen, azért, mivel-hogy ez az *Olosz* országi hír még igen ujj, és még most nem lehet azt tudni, hogy az ilyen környülállások között, mit legyen leg illendőbb dolog tsinálni. — *Jekyl*, tovább is vitatta, hogy a' nevezett summának el-küldése előtt jó lenne még valamelly tudósításokat el-várni. — *Pitt* nem botsátkozott több beszédbe ez úttal, ; hanem, egyéb dolognak elő-vételét javasolta.

E l e g y e s J e g y z é s e k.

Egy Mántuai Rabbí, így irt közelébből egy Prágai Tudós-Izraelitához: — „

„Bámulva szemléltem, hogy Kegyelmed annak a' tökéletesenn fundamentom nélkül való hírnek, mint-ha a' mi sz. Vallás-beli principiumjaink változásokat fognának szenvedni, tsak leg kifsebb tekintetbenn is hitelt adhatott. Távol legyen tőlünk, hogy a' Moses' Törvényeibenn leg kifsebb változtatást igyekeznénk tenni. Áldott légyen érte az Izrael' Istene! a' mi türedelmes Országlo-székünk, tőlünk semmi e'-féle történeteket nem kíván a' mi Törvényeinkbenn és Vallás-beli szokásainkbann. Ezenn hírből, a' melyet egyenesen valamelly korhelnek kellett kigondolni, ne hidgyen Kegyelmed leg kissebbit is. Ellenbenn kérjük Kegyelmedet, közölje a' világgal ezt a' hír-adást; nevezetesenn pedig a' Német Rabbikat tudósítsa felölle; hogy ez a' hazug hír egészfen alügyék-el., — „Bekesség legyen Kegyelmeddel és az egész Izraellel, kogy mindenek az egy Istenhez kiáltsanak! „ — „Mántuában, a' Tavasz-hónapnak 24-dikénn, 556-bann a' kis szám szerént (Ápr. 24-dikénn, 1796.) — „

„Jecutiel Cobeim Koben,
a' Mántuai Israélita Sinagogának
Vallás-beli Elöllumóje.,

A' Rénus mellöll: —

Innenn még máig, tsak 29-dik Májusi hír-adásaink érkeztek — következés-képpen még ma, 1-ső Juniusi történeteink nintsenek. A' jövö postámm talám lesznek. —

Német Országrol: —

A' Gróf Wurmzer' táboránál a' Felső Rénus mellett, így szinténn az Auszriai seregek' leg alsó szárnyánál a' Labn és Sieg' mejjékénn is a' Würtembergai Hertzeg' vezérlése alatt, éppen azonn szókkal men-

dattatott-fel részünkről Május 21-dikénn a' fegyvernyúgvás, a' melly szokkal, mint már le-irtuk, a' *Károly*' fő Hertzeg' serégénél *Máintz*' tájjánu történt. —

Halállal való büntetés alatt meg-parantsoltatott ugyan akkor ezenn táboróknál minden Ts. Királyi szélső posztoknak, hogy Junius' 1-ső napjáig és akkor dél-előtti 10 oráig, az ellenségre senki egyet se löjjön. —

A *Károly* fő Hertzeg' hadi szállása Május' 25-dikénn *Creuzenach*ba, a' Gróf *Wurmzeré*, 26-dikénn *Kajerslautern*be, tétetett által.

Helvétziából: —

A' Frantzia Respublikát még mind ez ideig forma szerént annak lenni meg-esmerni nem akart három Cántonok közzül, mellyeknek nevei *Solothurn*, *Freyburg*, és *Schweitz*, a' két eisek már molt, a' mi óta t. i. az ő izomtédgycokbann egy fenyegetődző Frantzia tábor kezdett özfze-gyülekezni, meg-esmerték a' Frantzia Respublikát, 's-a' mint vélik, *Schweitz* is nem soká hasonlót fog tselekedni. A' Frantziák azonbann, még is meg nem szüntek a' fenyegetődzéstől. Mi okjok lexven ezt tovább is tselekedni? erről még eddig nem o vastunk ujj jelentést *Barthelémy*től. —

Az a' jelentés, a' mellyet a' Tsaszáriak' részéről Gróf *Wurmzer* közelébről a' *Báseli*ekhez küldött, és a' mellyről a' múlt postánn emlekeztünk, így vagyon írva: — „

„Tisztem és Hivatalom kívánnják közönségeffé tenni, melly szembe-tünő és nem vélt dolognak látassék előttem lenni, azt hallani, hogy a' Frantzia seregnek *Brundrntt*nál való minden napi szaporodása mellett is, a' *Helvétzi* Szövetszéges Cántonok, azokat az embert egyedül meg-nyúgtatható és a' tzelal meg-egyező eizközöket, mellyek az ő neutrális indulattyoknak reám nézve, csak egyedül lehetnek valóságos bizonyságai, és a' mellyekről nékem *Apri*lis' 26-dikénn ök magok tisztelettel való emlekezetet

tettek, még mind ez ideig elő nem vették. Tessék az Uraknak az által-nem-láttatható szerentsétlenséget a' maga egész széle-hofzfa szerént 's-ideje-koránt meg-föntölni, és mind a' tapasztalás-beli kút-fökből, mind pedig a' hadnak eddig való folyásából meg-gyözödni a' felül, hogy egy ellenség nem sokat gondolhat a' neutralitásnak meg-rontásával akkor, a' midönn ezt, a' neutralitás' respectálásából származó jóknál, a' maga tsupa önnönn hasznára tzelozó principiumjainak, 's-tsak szempillantatokig tartó hasznok által fel-gyulasztott reménségének zür-zavarjaibann, nagyobbnak képzele lenni. Tessék tehát az Uraknak azokat a' foganatos eszközöket is, a' mellyek egyedül csak a' magok földgyeiknek az ellenség' bé-ütései ellen való meg-oltalmaztatásokra tzelozzanak, elő venni, és éngemet olly állapotba nem helyhezteni, hogy a'-féle ellenkező készületeket vétessek elő, a' mellyek ezenn veszélynek el-enyésztesítésére bizonyoson alkalmasok fognak lenni. En éppen azzal a' bizodalommal el-várom ezenn lépést az Uraktól, miat a' melly nyilvánosságos tisztelettel vagyok &c. &c. — —

* * *

A Tyrolisi fel-fegyverkezett föld népe Hadi dall-ja, Magyar Versekre forditva :

Harsog a' trombita! nosza a' hartz felé
 Jöjjon, kibe Német bátorság szált belé!
 Kit ösi vitézség még most-is nemesit,
 Vallás' szeretete ösztönöz 's-lelkésit;
 Ki Uralkodóját tiszteli, 's-Hazáját
 Szereti: marsoljon! fel-kötvén szabjáját.

* * *

Jer! a' Zászló alá menjünk! 's Istenünkért,
 Lak-helyinkért, 's-áldott jó Fejedelmünkért
 Hartzoljunk! — és bátrann egy szivvel lélekkel,
 Közjóra egyesült hazafi kezekkel,
 Familiánk' 's-javunk' meg-maradásokat
 Őrizzük; példánkal serkentvén másokat.

* *

Te a' Kóborlóknak vad fajja 's 'tsordája!
 Melly éhesebb mint a' Titzius' Kányája;
 Kit az éhség, Inség, 's-a' szomjúság' heve
 Gyilkos-pufztitová 's-prédálóvá teve!!
 El-jöhetfz! de tudd-meg, veled szembe szállunk;
 's Egygyütt viaskodván, addig meg-nem-állunk:
 Mig mind el-nem-vesznek, a' kik el-nem-futnak;
 Jaj azoknak, a' kik kezeinkre jutnak! —

* *

A' hűség, mellyel bírt mind eddig Tyrolis,
 Eléggé ki-tettzik avagy tsak abbol-is,
 A' mit ezer hét száz három *) fel-jegyeye
 Rólla: hogy tudnillik van efze, van keze,
 Ifjúi-ereje, 's-férjfi'-bátorsága,
 A' mellynek nem árthat ellenség soksága!

* *

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Rajta hát Pajtásink! mennjünk viadalra,
 Ellenségeinket verjük jobbra-'s-balra.
 El-közelget majdan hozzánk a' vakmerő
 Gallus: Légyen egygyütt az egygyesült erő!
 Egy kéz a' másikat fogván, úgy rukkoljunk
 A' trombita szóra: semmit ne táguljunk!
 A' Viadal-jel-szó e' légyen közöttünk:
 Vallás' — Haza' — 's Császár' óltalmára jöttünk!

*) A' midőn a' fel-fegyverkezett Tyrolisi nép tsak egy Lovas regiment, és egy pár batallion reguláris sereg által segítettvén, a' tartománynak déli és északi részeit vitézül meg-óltalmazta.